

122
corum & gnatu manā quod durā d' gnam mēte eo quod minus
de humiditate habeat eādem q' rōe fit ut sit candidum Humiditas
n non parua permixta sicco terrestri efficit colōre qui ad nigrore
magis accedit, sicca v' terrestrē permixtum cum parua Humidi
tate efficit candorem, ex duob' facile intelliges quo modo glacies ex
quo, et quo desingatur apruino glacies n. proxime fit ex aquo
quo propter frigus acerrimū concreuit, pruina v' ut dictum ē gna
tur ex vaporibus qui prius concreuerunt quam in rorem conuertatur.

De origine fontium & fluminum. Cap 22um

De fontium ac fluminum origine agit Alē Lib v' cap 13, in
libro aut 2° cap. 2° refert Ar' op' mōem platonis in psadone atq' ut
fideliter relatam ee intelligamus platonis locum inscribere Sic
liber, psadonis verba in Latinum a ~~aristotele~~ psicino conuersa hae sunt
vniū aliquis ex terra habitus ē profecto quam maximus perq' vni
uersa terram traiechy ē patens, de quo Homerus. v. ait

Longe nimis barabrum stat sub tellure profundo
quod et ipse alibi et multi poetarū tartarum appetarunt: In hoc
vltig receptaculum oia confluunt flumina, atq' inde rursus effluit,
faria v' singula sunt, quales terra per quas labuntur, ex quibus
verby platonis et alij, ut loco citatū videre ē colligitur in centro
terrae ee aquarum multitudinem maximam, ex qua flumina oia
et ipsum quoq' mare ortum habeat, rursusq' in eundem locum re
dire. Delinquenda v' ē hae s'nta quam Lib. 2° cap. refutat ps
saxim cum platonici censeant qua de tartaro a platone praedicta
fabulosa prodita ee ut locum indicaret penij dam naty. Semp
terny additum.

Alij v' quorum sentam refert Ar' Lib v' cap 13 existimant
quemadmodum in exteriori parte terrarum vasta paludescit
magnis et navigabiles lacus, sic interiora terre aquis dulcibus
abundare, dicunt n. alueos et concauitates intra illam contineri
inguis imbres recipiuntur, hende v' ex hae profunda copia aquarum
flumina

flumina et fontes effluere. Ideo hyeme quo imbres ampliores esse solent
maiores flumines quam aestate exire. Et quo alij alij maiores, et forte
fontes alvei maiores fieri ut alij perenniter fluant alij desiciat.
perenniter quidem eos fluere quorum aqua ob alvei magnitudinem
adeo multae, ut usque ad hyemem futuram sufficiat nec antea exsiccentur
quam illa redierit: Eius vero sicari qui ex alveis minoribus egrediuntur
in quibus non tanta aqua inest, quae usque ad hyemem futuram sufficere
valeat. Hanc opinionem Ales loco citato impugnat: quoniam si quis consideret
aqua quod hodie fluentis magnam copiam in eis videtur receptaculum aquae quo
per annum integrum egreditur fore debere tanta magnitudinis, ut terra
neclem magnitudinem superet, aut certe parum vincatur, quod certe esse non
potest: Siquidem oporteret ut tam terram cavam esse ac nihil esse nisi
unum receptaculum aquae. Concedit tamen Ales multas esse coequeitates
quae aquam excipiant, quae videlicet nam aliquam aliquibus fontibus sup
pediant fluminis. Alij igitur sententia loco citato est flumina ex fontibus origi
nem ducere, fontes autem ex vaporibus, et aere qui in terra solis et caue
ris includuntur ubi frigiditate loci refrigerantur, densanturque in aquam tan
dem converuntur. Itaque in poris atque concavitatibus non solum aer et vapores
perpetuo recipiuntur, ne denique vacui ubi refrigerantur ac densantur frigi
ditate loci, imprimis in aqua guttulas convertuntur quasi terra multas
in locis collat: Deinde ex illis ob gravitatem descendentes, et in unum
locum conuenientibus fontes emergunt: A quam eam Ales ait fluminis esse
montibus fluere, et velorum plurimo ac maximo amaximij altissimis
montibus: fontes item magna ex parte excelsis locis propinquos esse in pla
nities paucos ad modum, et illos quidem sine fluminis qui ab illis fluant
inueniri. Montosa nam et alta loco quasi spongia suspensa paulatim
quidem, sed multis in locis collat, humi quod pluuia descendenti ingente
copiam excipiant, humi quod vapores inclusos, et aerem per poros ingre
dientem refrigerent, et magnum conuertant.

Est et alia in hac re sententia, quae non modo fuit veterum philosophorum, ut Ales
refert lib 2o cap 2o, sed etiam multorum Theologorum, e quorum numero est magn
philosophus. afferentium fluminis autem originem autem certe praecipuo ex mari pro
xima origine in ducere, ab eoque egredi per occultas terrae venas, et sub
terraneos meatus, quorum sententia videtur Probr. quoniam si flumina amari non
exirent

108
~~ex~~ exirent cum ea ora in mari decurrat ~~non~~ necrio aqua maris
deberet in dies magis ac magis augeti quod in falsum est experimento
constat. Accedit in durius confirmatioem id quod 1° cap. Ecclesiastes
ita legitur omnia flumina intrant in mare, & mare non redundat ad
locum unde exeunt flumina reuertuntur ut iterum fluant

Verum Sac. Sentia non caret difficultate imprimis quia si fontibus ex
mari immediate suppeditaretur aqua redderentur fontes oro salia
quod falsum est constat.

2° quia vel mare super eminet his partibus terra in quibus fontes
manant, vel non si super eminet aqua nati amari ad fontes diruabitur
ac descendet a fontibus ad mare non nisi violenter feretur. Si aut non
super eminet sed est depressum ut verum est quod ex motu nati fluminum
in mare salis aperte colligitur, hinc amari ad fontes non potest
aqua nisi violenter peruenire, et ita pro creatio fluminum miraculosa di
cenda est.

Utraque sentia probabilis est verum ea quam Ar. sequutus fuit non imme
rito probabilior cencenda est quare ad roem opposita sentia dicitur ideo
mare non accrescere quia quantum aqua ex fluminibus accipit tantum
ab eo virtute solis, et reliquorum astrorum exhalat: cum in vasta sit
maris superficies perpetua evaporationi est obnoxia praesertim in ea
qua in tropicos continetur: Id v^o quod amari exhalat partim in plu
uiam conuertitur, partim in aerem, & exhalatio euanescit.

Ad auctoritatem sacrarum literarum dicitur vera omnia flumina
ex mari ortum habere, nam terra esse quidem cum sit sume arida
nullum vaporem, aut quamcumque aliam aqueam substantiam emitere
potest. Ac proinde nisi ex mari eleuantur nubes, et in aquam conuer
sa deciderent nunquam terra posset aquam stillare, quae con
cedi hanc, aut maiorem partem aqua fluminum ex mari eleuata
est.

Sed quoniam aliorum quoque sentiam probabilem esse diximus Ad argum^{to}
alterius responderi potest. Ad primum quidem est mare salsum sit aqua
in ideo non esse saliam (aquam inquam sentit) quoniam aqua maris postquam
per longum terra spatium absorbetur amittit salcedinem: amittit
n. exhalationes terrestres quas permixtas habebat quae salcedi
nem efficiebant

Ad 2um v^o dicitur mare esse depressum in his partibus terra quae aquis
detecta sunt

• detecta sunt, ac prouide flumina nabi cursu in mare confluere. Veru
 aquam non ita extrahi ex mari quasi rursus relecta uia per ingentes alueos ad
 fontes perueniat. Sed potius fontium procreatione ita fieri: Sicut p^o terra qua mari
 subiacent cum ea se arida sint imbibunt magna aqua copiam p^o u^o eleua
 tiores. Sane aquam perpetuo desugunt eo fere modo quo fit in terra gleba
 in qua etiam si sola p^o inferiores aquam tangant eam h^o superiores supe
 riores ad se atrahere solent cum igit^o hoc m^o tota terra sit mare, et quasi desu
 dans sol et reliqua q^o h^o solent humi aquam terra immer lam ad ^{conuam} ~~aliam~~
 tates terra trahere qua in unum locum confluente effici^o h^o inde ~~fontis~~ flume
 oritur eo fere modo quo in sublimatris ignis calore eleuantur aqua
 guttula qua ad orificium confluunt. Solent h^o frequenter ad radices montium
 oriri fontes, qm^o in locis planis no^o e^o dispositio commoda ut aqua eleuetur super
 terra superficiem partim q^o a sole consumitur antequa defluat, partim q^o in
 uapores conuertitur, ad radices aut montium facile p^o confluere q^o eleuat^o
 per interiores p^o montis, & idem guttatim ad pedem montis decurrit ut et Ar
 docuit.

De fluxu, et refluxu maris Cap^o 23um.

De maris fluxu, et refluxu agit Ar lib. 2° cap^o 1°, eius^o fluxus, et refu
 xus causam ee dicunt, quod nonnullis locis aqua g^o h^o maris angustis locis
 contenta et quodam modo compressa, inde quasi liberetur, et in motum
 trahitur, nunc in hanc partem nunc in illam uertatur et fluitet. Sane nullo
 minus sentiamus p^o h^o deseruit, afferunt oes luna ee cam fluxus, et refluxus maris,
 Id sibi persuadent qm^o luna ut multis experimentis comperitum e
 dnatur rebus humidis, ac prouide mari, bene uicem potis simu q^o fluxus
 et refluxus maris cursum luna sequuntur. Luna n^o super ori^o contem in
 quo e^o mare ascendente ab orientis puncto usq^o ad punctum meridiei,
 fluit mare, ad usq^o magis accedit, a puncto aut meridiei ad occasum
 declinante luna, mare refluit, iterum eo ab occidente ad punctu
 no^o ~~quod~~ tenet^o oppositum pergente fluit, & ab eo loco ad oriente
 rursus pergente refluit. quod aut fluxus maris nunquam eadem hora
 incipiat, sed quibus die seruis paulo minus u^o p^o hora, luna motu, quo
 ab occidente uersus orientem tendit e^o ascribendum, Unde n^o e^o quod
 seruis quosidie oriatur, consistit siquidem proprio motu is gradibus
 cum

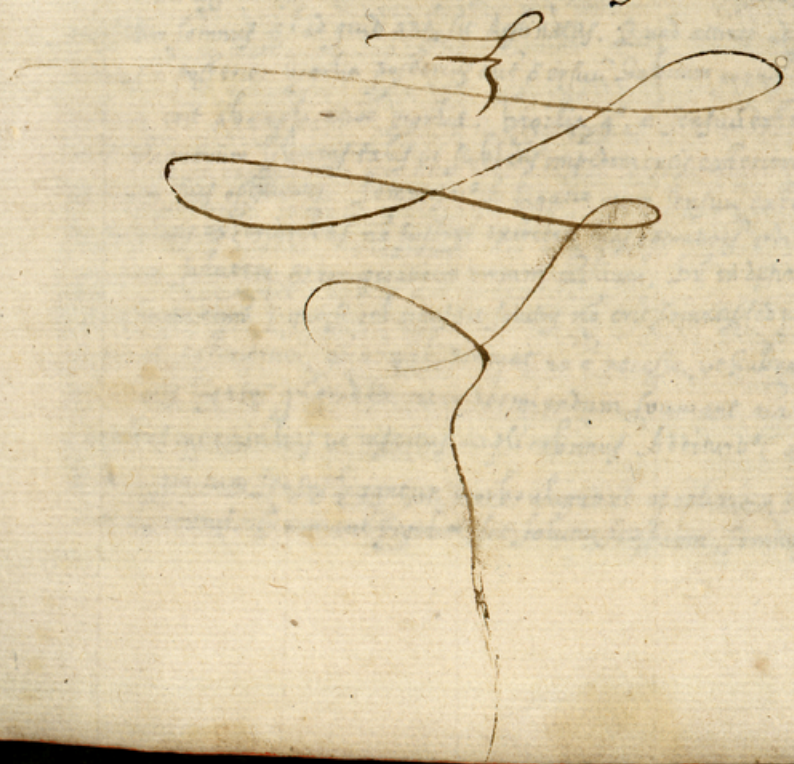
62.
cum undecim minutis. Patet autem ex his quae apud Ptolemaeum Joannem de
sacro Bosco de celeberrimis singulis Sorsis is gradus confici incrementa vella
vel decrementsa quae mihi appellantur agas viuas, agas mortas, Luna quoque
ascribenda sunt. In nouilunio et plenilunio sunt maxima incrementa
maris, semel in nouilunio, & iterum in plenilunio. sunt v^o his temporibus
summa incrementa non quod mare accrescat, ut multi arbitrantur, sed
quod maiori in aqua fluant: quod ex eo patere potest quod tum temporibus
multo celerius mouentur ut sensibus percipere licet verum si fluxus
et refluxus maris Luna ascribuntur ut diximus, non immerito dubita-
bis cur in mari mediterraneo reperiantur. Cui questionem domini est parui-
tatem Suius maris fortasse in causa esse ut Luna eas influentias ei non
communicet quae ad fluxum, et refluxum requiruntur: quam quia in eis
nihil aliquis fluxus, et refluxus conceatur ex ea parte, qua mare oce-
anum per fauces eius orientales quae solas Sabet ingredi solet. Verum
Saepe ne, an alia sit Suius rei causa non dum satis compertum est.

De salcedine maris Cap 24.

Illud imprimis tanquam certum statuendum est mare fuisse cre-
atum ab eo op. Ma. non dulce, sed salsum, ut modo est: cuius tamen
salcedinis causa restat inquirenda. Hanc inquit Aristoteles lib 2° cap 3°
ubi de hac re agit) esse permixtionem exhalationum adustarum, quod
n. exhalatio adusta cum aqua permixta salcedinem efficiat multum ex-
perimentis ostenditur. Nam licinium ex eo salsum est quod aqua per
cineres adustas percolatur, et cum ea admisceantur per aliquam cinerum
adustam pari modo sudor salis est quod permixtas seorsum per siccas, et adustas
actione caloris natui in humidum. In Luna quoque estate facta, aut
initio autumnus minus dulcis est quam ariis temporibus orta, praeter quod
permixtas habeat exhalationes adustas quibus eo tempore aer refertus.
postremo fontes transeuntes per terram adustam, ut sub Pyreneam salis esse
solent ut experientia testatur: quod v^o aqua maris has exhalationes
per mixtas habeat suadere potest imprimis. quia aqua maris ceteris calidior est
quod non abunde proficiat nisi amaxima exhalationum copia quibus
aqua maris permixta est. Deinde quia si aqua maris per terram de-
colatur, aut per uias ex terra confectum sal sedignem amittit, quod praeco-
sit.

fit quod exhalationes decolantur, sed sola aqua. Præterea quoniam aqua no-
 ris duci aqua gravior est et crassior, cum naues ex aqua omnia plus
 in aqua dulci mergantur quam in mari, & ova in aqua salia super-
 natent, & non ita magna dulci. Non fit autem aqua maris gravior esse
 crassior nisi quod quod habet secum permixtas exhalationes terrestres.
 Patet igitur ^{cur} mare salum ab initio fit, & cur ita conseruetur. Quam-
 quam si plurima eius exhalationes consumantur alia tamen denuo permiscetur.
 Cæterum quæres cur flumines non sint salia, unde non habere permixtas
 exhalationes item cur pluuia a vaporibus ex mari eleuatis genita non est
 salia. Primum tamen quod soluitur dicendo flumines non esse salia propterea quod
 parua exhalationum copia admixta sit, item quod exhalationes quæ cum
 ipsis miscentur simul cum ipsis in mare confluunt. Pluuia uero illa non est
 salia quoniam partes aquæ cum minus graues sint, quam exhalationes terrestres
 ei permixta eleuantur manentibus iterum exhalationibus in mari.
 Itaque etiam de causa fit ut vapores qui eleuantur ex uase pleno aqua
 sale permixta ignique exposito non salis sed dulces sint.

Finis Horu Libroz

112

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, possibly a signature or title, oriented horizontally.

Large, faint, illegible text block, possibly bleed-through or a very light signature.

Annotationes In librum Paruorum

Naturalium Artium Ann. 1582

pridie call. Aprilis.

245

Iostquam Air in libris de aia legit de corpore aia in coi ante
quam ad tractationem aialium & plantarum accedat in qua de ipsius (quellati
desputat tradit in hisce libris (qui parua nalia miserabuntur) non nulla
qua solis aialibus acomodantur ut sonus, et vigilia, & quaedam qua quibus
dam aialibus duntaxat ut memoria, et reminiscencia, respiratio, et exsi
ratio, . omisso igitur lib. de sensu et sensibili ubi Air deserit de organo qui
gas sensuum exteriorum et de obiectis eorum quae tractantur praecipue in lib.
de aia, dm imp. nobis e de sono, et vigilia licet libri in hoc volumine
non fuerint in hunc ordinem positi.

De Somno

Circa igitur hunc lib. explicabimus: quid sit Somnus, et Vigilia, &
utrum ha affectioey conueniat orbis aialibus: Deinde v. dicemus, quomodo
causetur Somnus, & ad quid ana sit destinatus. Quod attinet ad primum quod
Somnus e posterior vigilia posterior aut p. ex sui habitum cognoscitur incipi
endum erit ab explicatioe vigilia. Vigilia, g. e sensuum exteriorum omnium
aut aliquorum libertas talis ut sublati impedimentis exterioribus possit
exercere suas operationes. Somnus v. e ligatio omnium sensuum exteriorum talis
ut sublati exterioribus no possint exercere suas operationes ordinata ana ad
quietem salutem, & recuperationem virium aialium. Hic in definitione Somni
(Sensuum omnium) qui si vel unus sit solutus no erit Somnus sed Vigilia: do
etiam et exteriorum, quod ut qual, dormiat no e necesse, ut habeat ois sensus
interiores ligatos quod quidem inter dormiendum somniant aialia quod sit
sensibus interioribus ut inferius explicabimus. Additur v. (ana ordinata
sca.) quod cum sensus ligantur morbo aliquo ut apoplexia, & similibus
non e Somnus. Cum aut Vigilia sit solutio sensuum, Somnus sit eorum
ligatio

28
ligatio, patet solum in aialibus somnu et vigilia reperiri quem ad modum
et sensum. Vltim aut reperitur in oibus aialibus quae erat 2^a pars eius quod
2° loco propofumus explicandum no parua e difficultas, In nobilominus
reperiri in oibus aialibus: Et quidem quod vigilia in oibus reperitur facile
probatu quia sensus collati sunt oibus aialibus, & cum no sint eis collati
suis tra quoduis aial mediante sensu sibi collati poterit aliqui operari quod
e vigilare quod v^o somnus cois etiam fit oibus aialibus probat primo quia id
testatur Ar in hoc lib. licet afferat id no ee experientia compertum in qui
busdam aialibus, sum propter perfectioem sensuum illoru, sum etiam propter
modicam eua paratioem: 2° quia habitus et primatio apta sunt fieri circa id:
sed vigilia ut probatur e apta e ee motibus aialibus 3° et somnus qui e eius
primatio // quod v^o atinet ad 2um

Quod v^o atinet ad 2um ut videamus quomodo ligentur sensus omnes
inprimis ad uertm nullum sensum exteriorum aut interiorum, imo nullam
vni aialium operari nisi medianteibus spiritibus sensituis qui generantur in corde
aut iuxta cor, & inde ubi ana destinatis transmittuntur primo ad cerebrum, de
inde v^o ad oia organa.

Sciendum e 2° quod sicut spiritibus sensituis exterioribus transmittuntur
spes earum rerum quas sentimus, ad eam partem cerebri in qua residet sen
sus cois idq; neruis interpositis inter cerebrum & organa sensuum interiora,
ita etiam a cerebro et potissimum ab eo parte in qua sensus cois residet
transmittuntur spiritibus sensituis per eandem neruos ad organa cuiusq;
sensuum exteriorum. Est n. sensus communis veluti centrum in quo uniuers
omnes sensus exteriores, & tanquam fons a quo derivantur sensuum spiri
tus ad singulos sensus exteriores. Atq; hinc e quod si sensus cois ligetur
hoc quod spiritibus sensituis impediatur transire id ipsum continuo etiam oes
sensus exteriores manebunt ligati ob eandem causam, quando quidem ex
cui fonte necesse e riuus qui inde derivantur continuo etiam exsiccari.

Aduertm e 3° a hinc calor natui tam in decoctionibus quae fiunt in ste
macho ab effate, & corde quam in reliquis partibus corporis eleuari vapo
res ad cerebrum qui quidem cum ascendunt subtiles sunt errari, & postquam
ad cerebrum perueniunt ibi condensati, et multiplicati a frigiditate cerebri
descendant iterum graues facti, & in aquam crassam conuersi.

Hic 3° probabitur facile erit intelligere quomodo ligentur sensus oes
exterioris, & per consequens quomodo causetur somnus. qm n. Somno
quiescat

potissimum post coenam humiditas cerebri qua tunc non parua esse vapo-
 res ascendentes ex cibo aduoca a frigidityte, et humiditate nocturne incipit pau-
 latim descendere. Et occupare vias quibus spiritus sensitui ascendunt ad
 corde ad cerebrum, et potissimum ad sensum coem: Et sic manet sensus coem
 ligatus. Quae ex consequenti manent et ligati sensus oes exteriores ut paulo ante
 explicatum est. Adiuuat autem ut facilius obturentur vias quibus ascendit
 spiritus sensitui ipsos ipsos spiritus sensitui esse iam fere exhaustos actionibus quas
 anima tota hinc exercuit, quo non illi in minori quantitate ascendunt cosa
 alius obturantur viis illis, eoque fit minor resistencia ex parte spirituum
 sensitiuorum ascendentium: unde est quod defacet longo labore defessi
 facile et citius dormiat, eoque consumpserint magnam usquam partem sen-
 sitiuorum.

Somnus autem ordinatur ad salutem et instaurationem vniuersum animalium
 ut auetur a hoc loco. Et cum non vniuersi oes animalia operentur non sine aliqua al-
 teratione, et defatigatione, id est medianteibus spiritibus sensitui transmissis
 a corde, ad cerebrum si perpetuo operentur animalia neque esset interposita quies
 somni cito defatigarentur, et consumerentur. Est igitur necessaria animalibus quies
 somni, tum ut cessent ab operatione animalia qua defatigantur et consumuntur
 si diu durat, tum etiam ut spiritus sensitui replebi eo tempore adeo adiuuet
 vires nutritiuas ut fiat ^{etiam} melior digestio in stomacho operat et iuxta cor.

De in somnijs.

In hac parte sequitur liber Aristotelis de in somnijs in quo explicandum est
 quomodo causentur somni, qua animalia patiuntur interdormiendum, et
 cuius rei intelligenia sciendumne imprimis in fantasia manere species et
 similitudines earum rerum quas percipimus sensibus exterioribus.

Sciendum est deinde aliqui interdormiendum manentibus ad huc lego-
 tis sensibus exterioribus eo quod vias quibus spiritus sensitui transmittun-
 tur a sensu coem ad sensus exteriores sint oia obstruata, dissoluta, quada
 ex parte sensus interiores ita ut possint suas operationes exercere.

Prohinc aduertitur fantasia suapte natura esse fere in continuo motu
 semper operari cum fantasiis ac similitudinibus quas apud se
 habet diuersimode eas coniungendo ac se iungendo adeo ut etiam

105
ign. vegetamus nobis ingret, prater imperium voluntatis varias cogi-
tationes quibus distrahit nos a cogitatione earum rerum quas int. endebro-
mus cogitare. Atq. hac rōe ingit Fluceno 6° natūm aiām dum
speculatur ee in continuo labore propter imaginatiōem, seu fantasiam
a qua saepe distrahitur neq. cohibetur.

¶ *M*is q. suppositis somnia quae aialia fatiuntur inter dormiendum
causantur ex apparatus simulacrorum seu fantasmatum quae referuntur
in fantasia, & ex regressu eorundem ad sensum coem? ~~sed dicitur~~
Sedatis iam a ligua ex parte vaporibus capitis, & ascendentibus spiritibus
sensitivis. sunt aut somnia clariora, aut obscuriora pro-
ut vapores fuerint magis aut minus sedati in capite: Et quia in auro-
vapore sedati solent ee magis sedati quam alio tempore, eo quod iam tunc
sunt ferē sumpti, ideo in auro ra solent fieri somnia clariora, quae
quavis alio tempore. Et quia in prima p. h. solent ee maxima per-
turbatio vaporum p. maxima copiam eorum, exst. entem hunc in cerebro,
ascendentem q. denovo, ideo in a p. noctis vel no sunt somnia, vel si
sunt sunt valde obscura, et confusa, neq. forte statim in prio-
somnia q. sensus no sunt adeo bene legati neq. ascendit magna copia
vaporum. Propter eandem et rōem in pueris in quibus e maxima copia
vaporum p. per nimiam eorum humiditatem et caliditatem, sunt etiam
in obvis, & in ijs qui sunt caput valde humidum raro sunt somnia et
cum sunt solent ee magis obscura.

¶ Ex dictis licet colligere somnium nihil aliud ee quam apparatus fac-
tam ex regressu simulacrorum ad fantasiam ad sensum coem in dormiente.
per particulam (in dormiente) rejiciuntur apparatus quae sunt in sce-
neticis & dementibus. Illud aut no e praterendum hoc loco inter-
dum ad somnia concurrere etiam, & memoriam sensitivam in eo
aliquando intellectum, quod vel ex eo probari potest quod aliqui inter somni-
andam concipimus discursum et in rebus vltimis qui fieri nequit ab
alia potia quam intellectu.

Sunt aut somnia in triplici dria quaedam n sunt aialia, quaedam
natura, & quaedam supernaturalia. somnia aialia sunt eo q. quae sunt
de ijs rebus, quae fecimus vigilantes, & maxime ea quae sunt de
ijs

is rebus circa quas habemus aliquam passionem ut timorem, spem, desi-
 derium, aut aliquam aliam Summo: qualia sunt foia auari de di-
 uitijs, ambitios de honoribus, &c. Summa natura sunt ea qua
 habentur de ijs rebus ad quas inclinat complexio naturalis, qualia sunt
 somnia sanguinei de rebus letis, & aeris ad quas inclinat sanguis: som-
 nia colerici de belis, & contentioribus ad quas inclinat bilis: somnia
 Pleurmatici de rebus aqueis. Somnia Melancholici de rebus masticis
 et tristicis, ut demortuis, de malo aliquo imminente, et de alijs Summo
 ad qua cogitanda inclinat Melancholico. Ad somnia ista natura reuo-
 cantur ea qua sunt de ijs rebus ad quas inclinat necessitas aliqua
 naturalis quasi qualia sunt somnia esurientium de cibis, et semper
 sitientium de fructibus et potibus.

Somnia supernalia sunt illa qua deus ipse supernali causat in
 dormientibus, aut aliquis angelus eius minister qualia sunt multa
 quorum meminit scriptura Sacra, ut somnium Jacobi et Iosephi,
 Pharaonis, Baruchis, & sponte virginis Beipara, & aliorum.

De memoria, et reminiscencia.

In vatermissa memoria intellectu de quo no' e nobis sermo hoc
 loco, memoria sensitiva explicanda e, qua tribus modis accipi potest:
 1° pro potestate qua recordamur: 2° pro ipsomet recordari no' in actu, sed in
 habitu quo patet de dormiente dicimus illum habere memoriam
 suam, vel illius rei eo quod habeat potestatem qua sunt veluti habitus iuda
 quibus medianabus poterit recordari quod voluerit: 3° potest accipi pro
 ipsomet actu recordationis Et hoc modo summitur a nobis hoc loco.

His igitur ita positjs tua erunt explicanda circa. Sunc librum
 primu' e quid sit memoria, et reminiscencia, seu recordari et reminisci:
 2° quo modo differant inter se: 3° ad quam vel ad quas potestas pertineat
 Quod 2° attinet ad primu' memoria, seu recordari nihil aliud e
 quam rei antea cognitae, & aprensae, ut antea cognitae, et aprensae
 iterata cognitio, seu quod idem e redire ad consideranda rem.

primu'

Ph
fruij apud ensam ut fruij apud ensa. dicitur ut ante cognita seu ut
fruij apud ensa. qd. Siquis postquam rem cognouit, & oio delitescite
rum acquirit eius cognitionem licet reddat ad considerandam rem fruij
ut apud ensam, quia si non reddit ad illam considerandam ut fruij
apud ensam, i. ut impraterito cognitam no. dicitur recordari sed dicitur acqui
re cognitionem de nouo.

Indepat et memorabile quod e. solum memoria sua recordatio
e. rem prateritam ut in praterito iam cognita sua existat modo sua
non. Reminiscencia v. lita reminisci ex aliquo, sua ex aliquibus
memoria retenti venire in recordationem eius quod nec memoria occu
rebat, nec profus am emoria excederat v. gra. no. recordari quij docto
rum & loco sederit, hinc ita procedo. Paulus ~~fruij~~ sedebat i. loco. Pe
trus 2. Franciscus 3. Ioannes 4. Et ita redico tandem in memoria
2. ita redico tandem in memoria. Iacobum e. qui 4. loco sedebat
dicitur e. quod nec memoria occurrebat h. e. quia ad reminiscen
tiam alicuius rei vltimis requiritur. Bisursum n. ille solum inferuit
ut memoria manducatur ad concurrendum cum sp. eius rei cuius
vult recordari, Equam ad huc habet apud se no. tñ ei occurrat
si n. sp. huius quod e. Iacobum sedisse tali die quarto loco est iam
deleta am emoria licet qui ita diceretur certis sciret Iacobum e.
qui sedet quarto loco eo quod recordetur quatuor tñ e. qui sedebat
Et recordatur praeterea tres alios sedisse in tribus prioribus locis, v.
de necio sequitur Iacobum sedisse 4. non tñ reminiscere h. qz
reuera non recordaretur eius rei, sed tñ cognosceret illum sedisse
4. loco p. infirmitatem consequentia.

Hoc igitur factu exposita et scripta memoria et reminiscencia, deinde
se se offert quomodo ipsa inter se differant. Bisursum igitur inter haec
duo hoc e. quod recordari conuenit etiam brutis animalibus, remi
nisci v. conuenit solis. Sotibus, eo quod fiat disursu quoddam quo
ex uno memoria retenti reuocamus aliud in memoriam: discur
vere n. solis Sotibus conuenit. Differunt 2. qz reminisci e. veluti
motus quidam habens pro suo recordationem eius rei, quae non occu
rebat